Yazma Süreci: Edebî Söyleyişin İnceliği ve Okuduğu Şiiri Betimleme Paragrafı Olarak Yazabilme

Edebî söyleyişin inceliğini yansıtmak için paragraf düzeyindeki bir yazısında hazırlık, planlama, taslak oluşturma ve düzeltme sürecini yönetir. · İncelenen edebî metinlerden edindiği zengin söz varlığını, imgeleri ve duyusal ayrıntıları kullanarak yazısına içerik oluşturur. · Okuduğu bir şiirin ana duygusunu, imgelerini ve mekân/varlık unsurlarını koruyarak şiiri sanatsal bir betimleme paragrafına dönüştürür.

HATIRLAYALIM

- Yazma süreci basamakları: Hazırlık, planlama, taslak oluşturma, düzeltme/geliştirme ve paylaşma.
- Şiirden betimlemeye dönüşüm: Dizenin ana duygusunu, imgelerini ve duyusal ayrıntılarını nesre aktarmaktır.
- Betimleyici anlatım: Görme, işitme, dokunma duyularıyla varlıkların niteliklerini zihinde canlandırmaktır.

1 EŞLEŞTİRME

Yazma sürecinin aşamalarını temel hedefleriyle eşleştiriniz.

Hazırlık	Planlama	Taslak	Düzeltme
Tema ve amaç seçimi	Paragraf kurgusu	İlk metni yazma	İmla ve akıcılık

- ☐ 1. Hazırlık
- ☐ 2. Planlama
- ☐ 3. Taslak Oluşturma
- ☐ 4. Düzeltme ve Geliştirme

a) Konuyu, amacı, hedef kitleyi ve ana temayı belirleme
b) İmla, noktalama ve akıcılık kusurlarını giderme
c) Düşünceleri mantıksal bir sıraya dizip ana hatları kurma
d) Fikirleri cümlelere dökerek ilk metni kaleme alma

2 TABLOYU TAMAMLA

Yazma aşamalarını eylemler ve dikkat edilecek noktalara göre eşleştiriniz.

Aşama Adı	Temel Eylem	Dikkat Edilecek Nokta
Hazırlık	Tema ve amaç seçimi	
Planlama	Paragraf kurgusu	
Taslak Yazımı	Duyusal ayrıntılar katma	
Düzeltme	Dil ve üslup kontrolü	

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki yazma atölyesi panosuna göre okuduğu şiiri betimleme paragrafına dönüştüren öğrencinin hangisini yapması beklenmez?

ŞİİRDEN BETİMLEMEYE DÖNÜŞÜM ATÖLYESİ

Şiirin Ana Duygusu, İmgeleri ve Renkleri Nesre Aktarılır

Duyusal ayrıntılarla zenginleştirilmiş özgün tasvir paragrafı kurulur.

A) Şiirdeki duygu ve imgeleri nesir cümleleriyle canlandırmak
B) Beş duyuya hitap eden zengin ayrıntılara yer vermek
C) Şiirin ana temasından tamamen kopuk yeni bir konu yazmak
D) Zengin söz varlığı ve edebî söyleyişten yararlanmak

4 KISA CEVAP

Varlıkların renk, biçim ve durumlarını okuyucunun zihninde resim çizer gibi canlandıran anlatım biçimi nedir?

BETİMLEYİCİ ANLATIM (TASVİR)

Varlıkları okuyucunun zihninde resim çizer gibi canlandırma sanatıdır

Görme, işitme, koklama gibi duyusal ayrıntılar ve niteleme sıfatları kullanılır.

5 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Yazma sürecinde düzeltme (revizyon) basamağının metnin kalitesine katkısını açıklayınız.

6 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Yazma süreci ve betimlemeyle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

Duruluk	Akıcılık	Açıklık	Özgünlük
Gereksiz sözcük yok	Takılmadan okuma	Tek ve net anlam	Yazara has üslup

	D	Y
Yazma sürecinde ilk taslak metin kontrol edilmeden hemen yayımlanmalıdır.	☐	☐
Şiirdeki imgeler betimleme paragrafında duyusal ayrıntılarla genişletilebilir.	☐	☐
Edebî söyleyişte kelimelerin çağrışım gücünden ve yan anlamlarından yararlanılır.	☐	☐
Planlama basamağında metnin imla kuralları son defa denetlenir.	☐	☐

7 SIRALAMA

Görselde verilen bir şiiri betimleme paragrafına dönüştürme basamaklarını sıraya diziniz.

1. Okuma	2. Plan	3. Taslak	4. Düzeltme
Şiiri ve temayı anla	Mekân ve imgeyi seç	Duyusal tasviri yaz	İmla ve akıcılığı sına

- ☐ Taslağı imla, anlatım ve üslup bakımından gözden geçirip tamamlama
- ☐ Şiiri dikkatle okuyup ana duyguyu ve imgeleri tespit etme
- ☐ Şiirdeki mekân, renk ve varlık unsurlarını planlama
- ☐ Duyusal ayrıntılarla zenginleştirilmiş taslak paragrafı yazma

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki paragrafta yer alan 'Güneşin son kızıl ışıkları, sarp kayalıkların ardındaki durgun gölün sularına altın bir tül gibi seriliyordu.' cümlesinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

EDEBÎ TASVİR KESİTİ · GÜN BATIMI

Güneşin son kızıl ışıkları, sarp kayalıkların ardına altın bir tül gibi seriliyordu.

Görsel ayrıntılar ve benzetmelerle okuyucunun zihninde canlı manzara kurulur.

Ⓐ Betimleyici anlatım
Ⓑ Tartışmacı anlatım
Ⓒ Açıklayıcı anlatım
Ⓓ Destansı anlatım

9 KISA CEVAP

Bir yazıda anlatımı zenginleştirmek için görme, işitme gibi beş duyu organıyla algılanabilen detaylara yer vermeye ne denir?

_____

10 EŞLEŞTİRME

Metnin anlatım ilkelerini tanımlarıyla eşleştiriniz.

Duruluk	Akıcılık	Açıklık	Özgünlük
Gereksiz sözcüksüzlük	Ritmik ses uyumu	Tek anlamlılık	Yazara has söyleyiş

- ☐ 1. Duruluk
- ☐ 2. Akıcılık
- ☐ 3. Açıklık
- ☐ 4. Özgünlük

a) Cümlelerin ses ve ritim bakımından pürüzsüz okunması
b) Metinde gereksiz sözcüklere ve tekrarlara yer vermeme
c) Metinden herkesin aynı ve net anlamı çıkarması
d) Anlatımın taklit olmayıp yazara has izler taşıması

11 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Edebî söyleyiş ve tasvirle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Betimleme paragraflarında niteleme sıfatları sıkça kullanılır.	☐	☐
İyi bir yazı ilk taslakta hemen kusursuz yazılır, düzeltmeye gerek kalmaz.	☐	☐
Şiirin duygusunu koruyarak nesre aktarmak sanatsal duyarlılık gerektirir.	☐	☐
Özgünlük, başkalarının kalıp ifadelerini aynen tekrar etmektir.	☐	☐

12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına karşılık gelen edebî terimi bulunuz.

Varlıkları duyularla algılanan nitelikleriyle zihinde resmetme sanatı (5 Harf). ☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____